

گفت و گویی

حتا اگر آقای خاتمی تصور کند که نمی تواند رای بیاورد، باز هم نمی تواند کاندیدا نشود. چون جامعه باورش این است که آقای خاتمی می تواند رأی بیاورد. این باور باید به جامعه منتقل شود که آقای خاتمی را نگذاشتند که رأی بیاورد و یا باید منتقل شود که رأی آورده و به ریاست جمهوری هم رسیده است.

ایده گفت و گوی تمدن ها که از سوی جناب آقای خاتمی در سال ۱۳۷۵ مطرح شد، موضوع مهمی بود که هم از سوی خود ایشان و هم از سوی نظریه پردازان، محققان و اندیشمندان در سطح آکادمیک و فرهنگی در ایران و جهان به گونه ای مطرح شد که ما از طرح یک ایده به سوی یک راهبرد، و یک نظریه پیش رفیم. نظریه؛ به عنوان مقوله ای که محاذل علمی و آکادمیک را به سمت خود فراخواند و راهبرد؛ به عنوان موضوعی که سیاست ورزان و برنامه ریزان را در سطوح ملی، منطقه ای و بین المللی به سوی ایده گفت و گوی فرهنگ ها و تمدن ها سوق داد

در همه شاخص ها، شاخص های فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و... البته نظام ابعاد مختلفی دارد و جامعه هم ابعاد مختلفی دارد. البته نظام اسلامی ما باید ابعاد مختلف انسان ها را پاسخ گو باشد، کار آسانی نیست، مساله این است که مقایسه کنید که چه باید باشیم و یا چه شده

ملک الشعرا بیهار حتا در دوره حکومت رضاشاه پهلوی نیز در عقیده سیاسی خود ثابت قدم ماند و همان طوری که در صفحات پیشین اشاره شد از به سلطنت رسیدن رضاشاه حمایت کرد اما پس از مدتی مورد غضب رضاشاه قرار گرفت و زندانی شد که البته این امر ناشی از سروden مثنوی طولانی «کارنامه زندان» بود که همراه با اشعار بسیار دیگری که علیه رضاشاه و رژیم او سرود. این اشعار تا دهه ۱۳۳۰ شمسی مجال نشر نیافتدند اما پس از مدتی با سروden و چاپ یک مدیحه برای رضاشاه سرانجام از تبعید آزاد شد.

اپلیکی

در نگاهی دیگر به: خاتمی - اصلاحات - لیرالیسم - میانه روی - اصول گرایی - تمامیت خواهی و انتخابات

چهره به چهره با نزدیک ترین یار خاتمی در
مصاحبه با سردبیر مجله فردوسی

بخش پایانی

پرسش: از شما سپاس گزاریم، گفتار شما در رایطه با منطق سیاسی، همراه با ساز و کارهای جامعه شناختی به ویژه در مرحله‌ی گذار از حاکمیت‌های بسته، توتالیتر و خودکامه به سوی جوامع بار و دموکراتیک بسیار مستدل و برهان پنهان است. ای کاش این داده‌های گفتاری در عمل کرده‌های رفتاری درهم آمیزند و در پروسه‌ی فانکشنال با چالش‌های بیمارگونه‌ی خودشیفته‌گی مواجه نشوند و دوباره دور و تسلسل باطل و چرخش جامعه به دور خود آغاز نگردد. بنابراین:

جناب ابطحی عزیزاً آقای خاتمی به عنوان یکی از رهبران بر جسته‌ی اصلاح طلبی در تاریخ جمهوری اسلامی و با آن همه پشتیبانی بی‌سابقه‌ی مردمی چرا نتوانستند جریان اصلاح طلبی را ۱- نهادینه کنند؟ ۲- به ساختار سیاسی جمهوری اسلامی پیوند دهند؟ ۳- به عنوان یکی از حزب‌های سیاسی فراگیر به عضوگیری و ایجاد تشکیلات حزبی منسجم اقدام کنند، که در مورد سوم شما راجع به حزب فرمودید و نیازی به توضیح نیست. اما در مورد ۱ و ۲ بسیار سپاس گزار می‌شویم که اگر پاسخ شما را داشته باشیم

پاسخ: در مورد دو مسئلله‌ی شما: نهادینه شدن اصلاح طلبی و پیوند اصلاح طلبی با ساختار جمهوری اسلامی، چندان با شما موافق نیستم. زیرا در مورد هشت سال حاکمیت آقای خاتمی به عنوان کانون اصلاح طلبی در ایران بیشتر از انتظار در نهادینه کردن دموکراسی تلاش عملی صورت پذیرفته است. نگاه کنید. ادبیات سیاسی ای را که هم اینک دولت آقای احمدی نژاد به کار می‌گیرد با ادبیات قبل از دوره اصلاحات بسیار متفاوت است. نهادینه کردن تمام رفتارهای اجتماعی در بین مردم وظیفه‌ی دولت نیست. بخش بزرگی از آن مربوط می‌شود به فرهنگ عمومی. بینید، فرهنگ عمومی جامعه‌ی ما هنوز آن چنان که باید و شاید آماده‌ی پذیرش دموکراسی به معنای علمی آن نیست. چنان‌چه شما به نوع اختلاف‌ها و ضدیت‌هایی که به آقای خاتمی شده است و می‌شود با نگاهی دقیق تر توجه کنید، جوهره‌ای دموکراسی خواهانه ندارد.

یعنی، عمدۀ توین اعتراف‌هایی که در این مدت نسبت به آقای خاتمی مطرح شده است این بوده است که چرا جلوی مخالفین قوش نمی‌ایستی! چرا آن‌ها را قلع و قمع نمی‌کنی! چرا از آن‌ها شکایت نمی‌کنی! چرا در مقابل بخش‌های دیگر حاکمیت و جبهه‌ی مخالف اصلاحات سرسختانه مقاومت نمی‌کنی! و فراوان اعتراف مخالفت‌هایی از این دست. چه خوب بود دوستان با دقت و شکیبایی به این واقعیت توجه کنند. باور کنید این گله گزاری‌ها و اعتراف‌های دوستان از یک سو و آن ضدیت‌ها و مخالفت‌های رادیکالی جبهه‌ی مخالف اصلاحات از سوی دیگر، اصلاً دارای زیر ساخت‌هایی دموکراسی خواهانه نبود. اصولاً این ادبیات، ادبیات دموکراسی نیست. مثلاً در انتخابات بعدی شعار یکی از کاندیداهای چیز شیوه‌این بود که من رضاخان اسلامی هستم و یا این که من رضاخان ملی هستم (تعبری شیوه‌ی به این) خوب، اندیش مندان، روشن فکران، اهل قلم و آگاهان به علم سیاست باید متوجه بشوند که این شعار یعنی این که، در جامعه‌ی ما هنوز حال و هوای رضاخانی وجود دارد. حالا من باشم، شما باشید و یا دیگری مهم نیست. این مهم است که هنوز در جامعه‌ی ما سبک و روش رضاخانی (دیکتاتوری) یک ارزش است و در جامعه‌جا افتاده است (نقل به مضمون از جمله‌ی فردوسی) یعنی چی؟ یعنی این که اگر در جامعه سیستم رضاخانی (دیکتاتوری) باشد، کشور پیشرفت می‌کند. پس چنین پنداشته می‌شود، تا وقتی این باور جمعی رضاخانی (دیکتاتوری) مهم نیست که رضاخان چه کارهایی کرد و یا نکرد، در جامعه وجود داشته باشد، نهادینه کردن دموکراسی به صورت زیرساختی بسیار کار سختی است. من معتقدم این باور در جامعه وجود دارد و می‌شود آن را تغییر داد.

از سوی دیگر من به عنوان یک فرد اصلاح طلب اعتقاد دارم که قانون اساسی جمهوری اسلامی دارای زیرساخت و نهادی دموکراتیک است. هم قابل تغییرات است و هم بهتر از این هم می‌تواند باشد. نگاه کنید در همین قانون اساسی (که مورد اعتقاد خوبی‌ها قرار می‌گیرد) از نظر ساختاری تمام ارکان نظام منتخب اند، یعنی با آرای مردم انتخاب می‌شوند. از مقام رهبری که بالاترین مرجع کشور است انتخابی است تا نایانده گان و این آرای مجلس خبره گان است که مقام رهبری را بر می‌گزیند یا رد می‌کنند. اعضای مجلس خبره گان از کجا آمده‌اند؟ از رأی ملت. انتخاب شده‌اند. رهبر در این مجموعه در مقابل مجلس خبره گان مسئول است و پاسخ گو. مجلس خبره گان نیز همین وظیفه را در مقابل ملت برعهده دارد. ریس جمهوری، ریس دولت است و با دو قوه دیگر قضاییه و مقننه یعنی دادگستری و مجلس کشور را تشکیل می‌دهند که همه گی در مقابل

است: این توقعات را به چه مناسبت باید از آقای خاتمی داشته باشیم و بعد هم مدعی باشیم که چرا انجام نداده اند. به درستی و از روی صداقت باید اعلام کنم که آقای خاتمی چه قبل و چه پس از انتخاب شان هرگز در هیچ جا اعلان نکرده بودند که خارج از چهارچوب قانون اساسی اقدامی خواهند کرد و یا شیوه ساختار شکنی را پیش خواهند گرفت. خوب اگر هم آقای

خاتمی در این مورد باید پاسخ گو باشد، به کسانی باید پاسخ گو باشد که او را با این معیارها انتخاب کرده اند. مطمئناً این ها جای بحث زیادی دارد. از آن طرف، آقای خاتمی هم می تواند در مقابل کسانی مدعی باشد که این توقعات تندروایانه را در مردم ایجاد کردن. یعنی در حقیقت با این شیوه های رادیکالی اجازه ندادند آن حدائق توقعي را هم که انتظار می رفت به بار بینشند. به عنوان مثال، موضوع قتل های زنجیره ای مطرح شد، توجه کنید، یکی از کارهای بزرگ آقای خاتمی این بود که در مقام ریاست جمهوری اعلام کند که دستگاه امنیتی یک کشور چهار نفر را کشته اند. روی این موضع مهم بایستد و تمام دستگاه های حکومتی را با خود همراه کند که این پس دیگر چنین اتفاقی صورت نپذیرد. شهامت آقای خاتمی همین قدر بس که توانست موضوع را باز کند. تازه بعضی ها مدعی شده بودند که آقا چرا فقط ۴ نفر؟ چه کسی فتوا داده؟ کی اجرا کرده؟ و یک مرتبه تمام حاکمیت را درگیر این مستله کردند. یک نکته دیگر این که مدعیان آقای خاتمی با تعدادی شعار وارد میدان شده بودند که

این شد و آن نشد و اما آقای خاتمی روی شووه ای

که از ابتداء ادعا کرده بود استاد، اما به آن هایی که خواهان نافرمانی یا فراخوان نافرمانی و یا خروج از حاکمیت بودند هیچ وقت پاسخ نداد. چرا؟ برای این که آقای خاتمی برای این این منتظر نیامده بود. در عین حال آیا جامعه ای ایرانی از نظر تاریخی ظرفیت چنین اقدامی را دارد؟ آیا مخاطبان واقعی اصلاح طلبی (نکته) ای مهم این است برای تحقق چنین اقداماتی آمده بودند. آیا چنان که آن تندروی های برخی از مدعیان آقای خاتمی اگر به درگیری به درگیری های داخلی منجر می شد، مردم و دانشجویان پیش تراز آن چه که امروز در آن امروز در آن هستند، آسیب نمی دیدند؟

خوب این ها پرسش هایی است که هیچ وقت

کسی عملاً به آن پاسخ علمی نداده است. در عین حال این موضوع هم مطرح است که احتمالاً تعدادی خواهند گفت، نه، جامعه با هیچ آسیبی روبه رو نمی شد. اما من (بطحی) چنین برداشتی ندارم که با قاطعیت بگویم، خیر، جامعه و مردم آسیب نمی دیدند، برویم و سرنوشت کشورهای هم سایه ای خودمان را ببینیم. بغل دستمنان، افغانستان را نگاه کنید. همین امور به اختلافات داخلی و سپس موضع تندروی و بعد هم به جنگ سلسه احنهای خواهند شده است. آیا ما چنین ظرفیتی داریم، به اضافه این که ما اصولاً با این شیوه ها موافق نیسیم. در عین حال من همه جا گفته ام کسانی که این ادعا را دارند هیچ وقت از قدرت با الفعل خودشان نکفته اند که چه گونه می خواهند استفاده کنند. کسانی که در ایام انتخابات می گویند انتخابات را باید تحریم کرد و آن هایی هم که با حرف آن ها تحریم کردن، چه برنامه ای بعد از تحریم دارند؟ در این چند سالی همیشه تبلیغ تحریم انتخابات بهترین هدیه دادند که اساس کار به هم ریخت. شعارهای رادیکالی برخی از این افراد اساساً ساختار شکننده بود که آقای خاتمی ده ها مرتبه اعلام کرده بود که برای چنین کاری نیامده است. این را خاتمی صادقانه به طرف داران اش گفته بود. من اشاره ای ندارم به این که توقع شان اصولاً درست بود یا

نیوود....

آقای خاتمی نه معتقد بود به کار ساختار شکنی و نه می توانست انجام بدهد. چون نمی توانست، پس ادعایش را هم نکرده بود. من پرسشم این

مردم مسئول و پاسخ گوهستند. بنابراین ظرفیت دموکراتیزه شدن در قانون اساسی ما در حد بالای وجود دارد. (نقل به مضمون از مجله فردوسی) پرسش: بسیار سپاس گزار بیانات خردورزانه‌ی شما هستیم و ایدون که این نگاه علمی- سیاسی از محدوده تئوری به در آمده و به شکلی عملی (۱) در آید.

اجازه بفرمایید من به عنوان یک روزنامه نگار و نه به عنوان یک طرف دار (سپاه) اصلاح گرایان یا اصول گرایان این پرسش را مطرح کنم که در تماس های مکرر با خواننده گان مجله فردوسی، دانش جویان طیف های مختلف سیاسی، روش فکران، دانش گاهیان و سایر طبقات اجتماعی به این جمع بندی رسیده ایم که طرف داران (به صورت عمدۀ جوانان) آقای خاتمی به علت برآورده نشدن انتظارات شان، اول، آن شور و هیجان سال های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴ را ندارند- دوم، نگاه برخی از آن ها از حمایت رادیکالی روزهای اول به میانه روى، سستی و نگاه منفي کشیده شده است. واقعیت این است، چنان که آقای خاتمی به عنوان کانون اصلاح طلبی ایران در نظر گرفته شود در بحث ایدئولوژیک دیگر ایشان یک شخص نیستند. بل که به عنوان یک مجموعه به این شخص نگریسته می شود و اگر لطمه ای به هسته ی مرکزی جنبشی به نام «اصلاح طلبی» وارد شود، کل ساختار و عناصر زیر و روی مجموعه ای اصلاح طلبی را زیر سوال می برد. شما به عنوان یکی از مشاوران و یاران نزدیک آقای خاتمی و یا مجموعه ای متکران این جبش برای جلوگیری از افت بیش تر محبوبیت

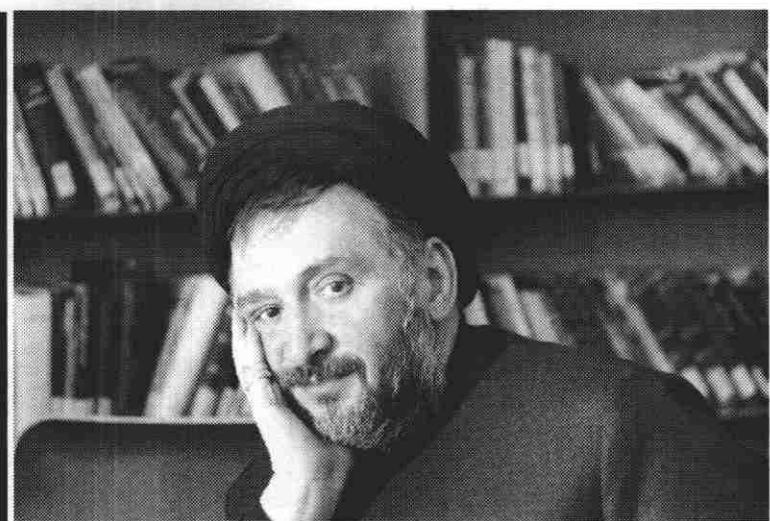
این حرکت چه فکری اندیشه دید؟

پاسخ - بینید من کاملاً دیدگاهتان را قبول دارم، خیلی هم راجع به این موضوع بحث شده است. بل این تقریباً تمام و یا عده ترین بحث هایی است که ما در جلسات مختلف داریم. راجع به همین موضوع است. نه این که چیز ناشناخته ای باشد، بحث های مختلفی هست. اصلی ترین بحث این است که توقعات بیش تری از آقای خاتمی آمدند. آیا چنان که آن تندروی که باید بهتر کار می کرد. باید مقاومت بیش تری می کرد. باید در حقیقت آن توقعات را حداکثری اجرا می کرد. دل نگرانی خیلی از دانش جویان این است که در برابر فشارها، در برابر آسیب هایی که آن ها

در معرض قرار گرفتند، آقای خاتمی باید از

خودش مقاومت بیش تری نشان می داد. من دو تا پاسخ کوتاه دارم که البته هر کدام از این ها به بحث های طولانی احتیاج دارد. در یک مصاحبه فرصت نیست، ولی من به سرفصل هایش اشاره می کنم! دو تا بحث در اینجا پیش می آید یکی این که آیا آقای خاتمی قبل از انتخاب شدنش همین قاعده را تعریف نکرده بود؟ یعنی آقای خاتمی هیچ وقت قبل از انتخاباتش نکفته بود که من خارج از قانون اساسی می خواهم رفتار کنم. ایشان همیشه می گفت که من براساس قانون اساسی ریسی جمهور شدم و بر همین اساس می خواهم حکومت کنم و از اصول همین قانون اساسی دفاع کنم. در این قانون اساسی قدرت تقسیم شده بود و در این قدرت تقسیم شده جناح های قدرت مند دیگری هم در کشور وجود داشتند. آقای خاتمی نیامده بود که این قدرت ها را قلع و قمع کند. از نگاه این دوستان، اساساً این قدرت ها باید حذف می شدند. آن ها آن قدر شعار دادند که اساس کار به هم ریخت. شعارهای رادیکالی برخی از این افراد اساساً ساختار شکننده بود که آقای خاتمی ده ها مرتبه اعلام کرده بود که برای چنین کاری نیامده است. این را خاتمی صادقانه به طرف داران اش گفته بود. من اشاره ای ندارم به این که توقع شان اصولاً درست بود یا

پرسش: جناب ابطحی، من مقابل و یا معارض شما نیستم. من به عنوان یک روزنامه نگار مانند تمام هم کاران جورنالیست دیگر دغدغه‌ی آزادی بیان، آزادی قلم و عدالت اجتماعی را براساس اصل سوم ماده ۲ و اصل بیست و سوم، اصل بیست و چهارم و بیست و ششم و بیست هفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی دارم. حقیقتی که هرگز به واقعیت تبدیل نشده است. ضمن تأکید بر این پرسش، نظر شما را درباره مشارکت سیاسی با اصول گرایان خیر، (یعنی این که بخواهید با مشارکت آنان یک دولت انتلافی تشکیل بدهید)، بل که رقابت سیاسی در دو جریان متفاوت، مانند دو حزب با شیوه‌ها و سیاست‌های گوناگون در انتخابات دوره دهم ریاست جمهوری، چیست؟ در عین حال پیش کشیدن موضوعی به نام «وحدت ملی» را هم فراموش نفرمایید.

پاسخ: پیش بینی قطعی من درباره انتخابات آینده دو قطبی بودن آن است. و این که این دو جریان با هم به سختی رقابت می‌کنند. طبیعتاً وقتی رقابت وجود داشته باشد انتخاب یک شخص واحد از سوی دو جریان غیر ممکن می‌نماید. من چنین چیزی را پیش بینی نمی‌کنم. اوایل روزهایی که آقای خاتمی کاندیدا می‌شدند، یک وقتی یک بعثتی پیش آمد به نام «دولت وحدت ملی» که در یک دولت انتلافی هر دو جریان در آن باشند. این پیشنهاد به شدت از سوی اصول گرایان رد شد، زیر معنی آن «دولت وحدت ملی» این بود که آقای احمدی نژاد نباشد. منتظر آقای خاتمی نبود، معا و مفهومش نیامden آقای احمدی نژاد بود. در حال حاضر پیش بینی من این است که در انتخابات پیش رو یک رقابت بسیار سختگین و جدی وجود خواهد داشت. اگر در چهار سال قبل توقیعی از آقای خاتمی داشتند که معتقد بودند آن ها اجرا نشده است و به همین دلیل در انتخابات شرکت نکردند، امروز باید به کارنامه‌ی چهارساله‌ی دولت نگاه کنند. آقای خاتمی از چنین روزهایی نگران بود. من فکر می‌کنم ظرفیت رأی آوری مجدد در جریان اصلاح طلبی در جامعه خیلی زیاد است و امکان آن هست که ما بتوانیم در عرصه‌ی انتخابات مدنی با همه‌ی مشکلاتی که در پیش رو قرار دارد، پیروز بشویم.

در این چند سالی همیشه تبلیغ تحریم انتخابات بهترین هدیه و کادویی بوده است که تقدیم جریان محافظه کاری شده است. من به عنوان یکی از فعالان جریان اصلاح طلبی پاسخی ندارم، بلکه از این مدعیان به سهم خود پرسش دارم: بفرمایند جواب بدهنند که این تحریم‌های انتخاباتی چه گلی بر سر آن‌ها، ما و ملت زده است؟

که آقای خاتمی را نگذاشتند که رأی بیاورد و یا باید منتقل شود که رأی آورده و به ریاست جمهوری هم رسیده است.

پرسش: جهان دچار رکود اقتصادی خطرناکی شده است که از سال ۱۹۲۳ میلادی به این سو سبقه نداشته است. بی گمان جهان امروز جهان ۱۴۰۰ سال پیش نیست که شهرورندان جهانی، مسؤولیتی نسبت به روی کردهای اجتماعی - سیاسی و اقتصادی متقابل نداشته باشند. در این بحران خطرناک اقتصادی جای گاه جمهوری اسلامی در کجا قرار دارد؟

پاسخ: اشاره شما کاملاً به جا بود. البته اتفاق اقتصادی انصافاً اتفاق مهمی است. اتفاق تکان دهنده‌ای است که آمار بی کاری را در سطح جهان به پرت گاه خطرناک رسانده است. این بحران بر می‌گردد به بی مبالاتی بانک‌ها در اختصاص وام های کلان به اشخاص که حتا کار مشخصی نداشتند. شما به درستی اشاره کردید که جامعه‌ی جهانی مجموعه‌ای به هم پیوسته است. جهان امروز مانند دومنیوبی است که است اتفاق بیفت، اما در جامعه‌ای مثل ایران نگاه کاربیوماتیک است که سرنوشت را تعیین می‌کند. از آن طرف نیز همین طور است. اگر آقای احمدی نژاد هم به طرف دارانش بگوید آرای من را به فلانی بدھید، این نیز تأثیر نمی‌گذارد.

پرسش: بی گمان چنان چه اصلاح طلبان بخواهند در انتخابات دوره دهم با چندین کاندیدا مشارکت فعال داشته باشند (اگرچه تعدد کاندیداها به زیان آن‌ها خواهد بود) دست آخر یک نفر به عنوان لیدر آن‌ها باید در رأس مبارزات انتخاباتی قرار گیرد. به نظر شما این یک نفر کیست؟

پاسخ: من فکر می‌کنم آن‌ها بی شرکت می‌کنند که امکان گذراز مراحل قانونی جمهوری اسلامی را داشته باشند، اما در بیان آن که ظرفیت آرای بیش تری را داشته باشد، طبیعتاً کاندیدای اصلی خواهد بود. هر جریان عاقلی همین طور فکر می‌کند. نظر سنجی‌ها این را می‌گویند و من نیز اعتقاد دارم که در جریان اصلاح طلبی ایران هیچ کس بیش تر از آقای خاتمی ظرفیت آرای بالا ندارد. جامعه‌ی ما، جامعه‌ی ایران بخواهید به حزبی نیست که آقای خاتمی بگوید آن مقدار رأی که می‌خواهید به من بدهید، به فلانی بدھید. در یک جامعه‌ی حزبی این موضوع ممکن است اتفاق بیفت، اما در جامعه‌ای مثل ایران نگاه کاربیوماتیک است که سرنوشت را تعیین می‌کند. از آن طرف نیز همین طور است. اگر آقای احمدی نژاد هم به طرف دارانش بگوید آرای من را به فلانی بدھید، این نیز تأثیر نمی‌گذارد.

من در نهایت معتقدم که جریان اصلاح طلبی (کاندیداهای متعدد) چاره ای ندارد جز این که یک نفر، آن هم آقای خاتمی را کاندیدای خودش بکند. انتخاب آقای خاتمی می‌تواند در این شرایط ارادی دین خاتمی باشد نسبت به جامعه. حتا اگر آقای خاتمی تصور کند که نمی‌تواند رای بیاورد، باز هم نمی‌تواند کاندیدا نشود. چون جامعه باورش این است که آقای خاتمی می‌تواند رأی بیاورد. این باور باید به جامعه منتقل شود

حتا اگر آقای خاتمی تصویر کند که نمی تواند رای بیاورد، باز هم نمی تواند کاندیدا نشود. چون جامعه باورش این است که آقای خاتمی می تواند رأی بیاورد. این باور باید به جامعه منتقل شود که آقای خاتمی را نگذاشتند که رأی بیاورد و یا باید منتقل شود که رأی آورده و به ریاست جمهوری هم رسیده است.

و اساساً ما به عنوان طرف داران یک مكتب و اندیشه‌ی «الله و والا» که ما طرف دارش هستیم، چنین اظهار نظرهایی آسیب زیادی به آن می‌زند. البته من متاسفانه در رفتار دولت فعلی یکی از اصلی ترین مشکلاتی که می‌بینم این است که آماده‌گی برای هم کاری با جهان را ندارد و این آسیب اش به شدت به مردم می‌خورد. در کم تراز ۴ سال ریاست جمهوری در یک کشور و به دست آوردن ۳ قطع نامه‌ی سازمان ملل علیه دولت همان کشور کار افتخار آفرینی نیست که کسی از آن آسیب نبیند. در بهترین سال‌های اقتصادی تاریخ ایران، وارد آمدن چنین آسیبی به خاطر عدم مهمنگی و نگاه جمعی به زندگی مشترک با جامعه‌ی جهانی، کار کوچک نیست.

پرسش: کم تراز ۹ ماه قبل نفت تا بشکه‌ای ۱۴۲ دلار هم رسید و امروز به بشکه‌ای کم تراز ۴۲ دلار رسیده است. یعنی هر بشکه ۱۰۰ دلار کم تراز ۹ ماه قبل، کشور مانند جمهوری اسلامی که ساختار اقتصادی آن بر مبنای فروش نفت استوار است با این افت قیمت بی سابقه‌ی نفت به کدام سمت و سوی اقتصادی پیش خواهد رفت. اگر در نظر بگیریم که اقتصاد پایه‌ی حرکت هر جامعه‌ای را تشکیل می‌دهد؟ پاسخ: به یک نکته قبلاً اشاره کردم و آن عدم استفاده صحیح برای مستحکم کردن زیر ساخت‌های اقتصادی کشور در دوران پر سود نفت بود. در این دوران، در حقیقت پول مستقیم نفت هزینه‌ی شعارهای بی دلیل مدیریت سیاسی کشور شد که منجر به یک آسیب بزرگ اقتصادی شد. دوم این که کشور ما در جای گاهی قرار گرفته است که امکان به کارگیری هم کاری جهانی را ندارد و به همین سبب آسیب‌های وارد مرتب اضافی می‌شود.

من اعتقاد دارم چنان‌چه یک برنامه ریزی صحیح و مدیرانه‌ای انجام بشود و اعتماد دنیا هم نسبت به ایران جلب بشود، ایندene نسبتاً خوبی برای ایران خواهیم داشت. آقای خاتمی در دوره‌ای ریاست جمهوری را بر عهده داشت که یک سال آن نفت بشکه‌ای ۱۰ دلار بود. در عین حال با مدیریت و برنامه ریزی توائیستیم مشکلات اقتصادی را برطرف کنیم. اقتصاد عنصری کاملاً تأثیر پذیر از سیاست خارجی است که باید در یک مجموعه‌ی کلی و جهانی به آن توجه شود.

پرسش: آقای دکتر احمدی نژاد در روی کردهای مختلف اجتماعی و مطبوعاتی خود به کرات اعلام کرده اند که ایشان می توانند با نفت بشکه‌ای ۵ دلار و یا حتا بدون نیاز به فروش نفت کشور را اداره کنند. شما به عنوان یک دولت مرد پیشین و صاحب نظر کنونی و یکی از یاران آقای خاتمی بفرمایید آیا چنین تفكیری برای کشوری که نفت را بشکه‌ای ۱۴۰ دلار فروخته است و با همین قیمت جدول‌های هزینه‌ای خود را بسته و حجم بودجه‌ی مورد نیاز خود را برنامه‌ریزی کرده است، می تواند راه به جایی ببرد؟ چه گونه؟

پاسخ: من فکر نمی کنم آقای احمدی نژاد این را جدی گفته باشند! چون این موضوع را هیچ کسی که آشنا بالـفـ باـقـتـاصـدـ کـشـورـ باـشـدـ نـمـیـ گـوـیدـ وـ ضـمـنـاـ هـنـرـ هـیـچـ رـیـسـ جـمـهـورـ هـمـ نـیـسـتـ بهـ عـنـوانـ یـکـ عـضـوـ اوـبـیـکـ نـفـتـ بشـکـهـ اـیـ ۱۹۰ـ دـلـارـ (۱۴۰ دـلـارـ) رـاـ بـرـسـانـدـ بهـ ۵ـ دـلـارـ. البته این در صورتی است که زندگی را چه گونه معنا کنیم. البته که با قیمت‌های بالا و پایین نفت می توان زندگی را گذراند، اما فراموش نکنیم که مردم ایران جای گاه بالایی دارند و شایسته‌ی یک زندگی خوب هستند.

سردبیر مجله‌ی فردوسی = جناب ابطحی. از وقتی که به مادرید و از مطالی که بیان فرمودید ۱ - سیاسی گزاریم ۲ - استفاده کردیم ۳ - امیدواریم خواننده گان مجله‌ی فردوسی و طرف داران اصلاحات و آقای خاتمی به نکات اساسی، اصولی، سیاسی، اقتصادی و ساختاری در

مدیریت حکومتی مصاحبه‌ی شما مخصوصاً برای نتیجه‌گیری‌های آینده با دقت توجه کنند ۴ - در انتظار پاسخ آقای خاتمی برای یک مصاحبه‌ی کوتاه اما چهره به چهره انتخابات ریاست جمهوری هستیم تا سیل علاقه مندان ایشان و جریان اصلاح طلبی بیش ترین استفاده را از بیانات «ریاست جمهوری آینده ایران» ببرند. ■

«انشاء الله»